

Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

**Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej
w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027
dla interwencji I.10.2 Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i
poprawy efektywności energetycznej**

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Robert Telus

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 12 września 2023 r.

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412 i 1530).

Obowiązki wytycznych

Niniejsze wytyczne obowiązują od dnia 13 września 2023 r.

Spis treści

I. Słownik pojęć	2
II. Wykaz skrótów	2
III. Informacje ogólne	2
IV. Przyznawanie pomocy	2
IV.1. Warunki przedmiotowe	2
IV.2. Kryteria wyboru operacji	2
V. Wypłata pomocy	2
VI. Zobowiązania w okresie związania celem	2
Załącznik – Wymagania dotyczące projektu biogazowni, projektu PV i projektu termomodernizacji	2

I. Słownik pojęć

beneficjent – podmiot, któremu przyznano pomoc

biomasa – biomasa, o której mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o OZE, w tym biomasa pochodzenia rolniczego o której mowa art. 2 pkt 3b ustawy o OZE

biogaz rolniczy – biogaz rolniczy, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy o OZE

biogazownia rolnicza – biogazownia rolnicza, o której mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu

gospodarstwo – gospodarstwo, o którym mowa w art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2021/2115, przy czym do składników wykorzystywanych do działalności rolniczej i zarządzanych przez rolnika zalicza się składniki materialne i niematerialne, jeżeli stanowią zorganizowaną całość gospodarczą

grunty rolne zabudowane – grunty, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 1 lit. e rozporządzenia Ministra Rozwoju Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków

magazyn energii – magazyn energii, o którym mowa w art. 3 pkt 10ka ustawy prawo energetyczne, w tym magazyn energii elektrycznej

magazyn energii elektrycznej – magazyn energii elektrycznej, o którym mowa w art. 3 pkt 10k ustawy prawo energetyczne

mikroinstalacja – mikroinstalacja, o której mowa w art. 2 pkt 19 ustawy o OZE

młody rolnik – rolnik, który ma nie więcej niż 40 lat

nawozy naturalne – nawozy, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o nawozach i nawożeniu, pochodzące od zwierząt gospodarskich w rozumieniu niniejszych wytycznych

obszary chronione – obszary, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wraz z otulinami tych form ochrony przyrody

płatność pośrednia – płatność po zrealizowaniu każdego z etapów operacji, jeżeli dany etap nie jest etapem końcowym

płatność końcowa – płatność po zrealizowaniu całej operacji

pozwolenie na budowę – decyzja o pozwoleniu na budowę, o której mowa w art. 28 ust. 1 ustawy prawo budowlane

produkcja ekologiczna – produkcja ekologiczna, o której mowa w art. 3 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007, potwierdzona aktualnym certyfikatem

projekt budowlany – projekt, o którym mowa w art. 34 ust. 1 ustawy - Prawo budowlane

rolnik – rolnik, o którym mowa w art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2021/2115, którego gospodarstwo jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

świadcstwo charakterystyki energetycznej – świadectwo, o którym mowa w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o charakterystyce energetycznej budynku

wnioskodawca – podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy

wskaźnik EK – wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na energię końcową w budynku wyrażoną w kWh/(m² rok), obliczona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków

wskaźnik EP – wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną w budynku wyrażoną w kWh/(m² rok), obliczona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków

wytyczne podstawowe – wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

zwierzęta gospodarskie – zwierzęta zaliczane do zwierząt gospodarskich, o których mowa art. 2 pkt 1 lit. a oraz pkt 3 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich

II. Wykaz skrótów

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

DJP – duże jednostki przeliczeniowe określone na podstawie współczynników przeliczeniowych sztuk rzeczywistych zwierząt gospodarskich na DJP wskazanych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie

„Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”

I.10.2 – interwencja Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej w ramach PS WPR

OSD – operator systemu dystrybucyjnego, o którym mowa w art. 3 pkt 25 ustawy prawo energetyczne

OZE – odnawialne źródła energii, o których mowa w art. 2 pkt 22 ustawy o OZE

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

PV – urządzenia produkujące energię z energii promieniowania słonecznego

rozporządzenie 2021/2115 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013

ustawa o charakterystyce energetycznej budynków – ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków

ustawa o nawozach i nawożeniu – ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu

ustawa o OZE – ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii

ustawa prawo energetyczne – ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne

ustawa prawo budowlane – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane

WOP – wniosek o płatność końcową

WOPP – wniosek o przyznanie pomocy

III. Informacje ogólne

1. Niniejsze wytyczne uzupełniają wytyczne podstawowe w odniesieniu do I.10.2.
2. Niniejsze wytyczne określają:
 - 1) warunki przyznawania pomocy;

- 2) kryteria wyboru operacji wraz z określeniem minimalnej liczby punktów umożliwiającej przyznanie pomocy oraz kryteriami rozstrzygającymi;
 - 3) warunki realizacji operacji;
 - 4) formę, w jakiej przyznawana jest pomoc, maksymalną wysokość pomocy oraz maksymalny dopuszczalny poziom pomocy;
 - 5) warunki wypłaty pomocy;
 - 6) zobowiązania w okresie związania celem.
3. Pomoc realizuje następujące cele szczegółowe WPR:
- 1) „zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację”;
 - 2) „przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji węgla, a także promowanie zrównoważonej energii”;
 - 3) „przyciąganie i utrzymanie młodych rolników i nowych rolników oraz ułatwianie zrównoważonej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”;
 - 4) „poprawa reagowania rolnictwa Unii na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym w zakresie żywności wysokiej jakości, bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i produkowanej w zrównoważony sposób, w zakresie zmniejszenia marnowania żywności, zwiększenia dobrostanu zwierząt i zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe”.
4. Niniejsze wytyczne zostały wydane w celu prawidłowej realizacji zadań przez ARiMR związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy finansowej, w szczególności w celu opracowania ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy, regulaminu naboru wniosków oraz procedur dotyczących przyznawania, i wypłaty pomocy.
5. Niniejsze wytyczne odnoszą się do trzech obszarów wsparcia określonych w I.10.2 w PS WPR, w których są wspierane inwestycje dotyczące:
- 1) **obszar A** – biogazowni rolniczej;
 - 2) **obszar B** – mikroinstalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego;
 - 3) **obszar C** – rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarstw rolnych.

IV. Przyznawanie pomocy

1. Pomoc przyznaje się:
 - 1) rolnikowi, któremu przyznano jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego lub podstawowe wsparcie dochodów w ramach PS WPR co najmniej w roku, w którym złożono WOPP lub w roku poprzednim lub który prowadzi działy specjalne produkcji rolnej, o których mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników;
 - 2) w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta;
 - 3) w wysokości do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji;
 - 4) na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 tys. zł.
2. Limit pomocy na jednego beneficjenta w okresie realizacji PS WPR wynosi:
 - 1) 1,5 mln zł – w obszarze A;
 - 2) 200 tys. zł – w obszarze B;
 - 3) 200 tys. zł – w obszarze C.
3. Łączny limit pomocy na jednego beneficjenta w okresie realizacji PS WPR na:
 - 1) obszar A i obszar B wynosi 1,5 mln zł;
 - 2) obszar A i obszar C wynosi 1,7 mln zł;
 - 3) obszar B i obszar C wynosi 400 tys. zł;
 - 4) obszar A, obszar B i obszar C wynosi 1,7 mln zł.
4. Nabory wniosków dla operacji w ramach obszaru A lub obszaru B, lub obszaru C będą ogłaszane odrębnie.
5. Ocena WOPP jest przeprowadzana:
 - 1) według podstawowej kolejności – w obszarze A;
 - 2) z zastosowaniem preselekcji – w obszarach B i C.
6. Pomoc może być przyznana następcy prawnemu beneficjenta lub nabywcy całości lub części gospodarstwa na zasadach określonych w wytycznych podstawowych.
7. Pomoc przyznaje się, jeżeli operacja będzie realizowana w:
 - 1) nie więcej niż dwóch etapach – w obszarze A;
 - 2) jednym etapem – w obszarach B i C.

IV.1. Warunki przedmiotowe

1. Pomoc przyznaje się na operację, realizowaną na nieruchomościach stanowiących własność wnioskodawcy lub przedmiot użytkowania wieczystego co najmniej od dnia złożenia WOPP.
2. Pomoc przyznaje się jeżeli inwestycja objęta operacją ma związek z działalnością rolniczą prowadzoną w gospodarstwie.
3. Pomoc przyznaje się jeżeli wnioskodawca odbył szkolenie w zakresie efektywności energetycznej gospodarstwa nie wcześniej niż w terminie 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia WOPP lub zobowiązał się do jego odbycia nie później niż do złożenia ostatniego WOP.
4. W obszarach A i B pomoc przyznaje się jeżeli:
 - 1) operacja jest związana z wytwarzaniem energii z OZE, magazynowaniem tej energii i wykorzystywaniem jej wyłącznie na potrzeby własne gospodarstwa;
 - 2) operacja zakłada, że całkowita moc urządzeń wytwarzających energię elektryczną w gospodarstwie będzie dostosowana do zużycia energii elektrycznej gospodarstwa wynikającego z projektu biogazowni lub projektu PV spełniającego warunki określone w załączniku do niniejszych wytycznych;
 - 3) operacja zakłada, że całkowita moc urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystywanych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych wchodzących w skład gospodarstwa nie przekroczy 10 kW i będzie stanowić nie więcej niż 20% całkowitej mocy urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z OZE znajdujących się w gospodarstwie.
5. W obszarze A pomoc przyznaje się jeżeli:
 - 1) operacja dotyczy budowy biogazowni rolniczej z wyłączeniem robót budowlanych dotyczących istniejącej biogazowni rolniczej;
 - 2) do WOPP dołączono projekt biogazowni spełniający warunki określone w załączniku do niniejszych wytycznych.
6. W obszarze B pomoc przyznaje się jeżeli:
 - 1) operacja dotyczy zakupu:
 - a) mikroinstalacji PV wraz z magazynem energii elektrycznej,
 - b) instalacji do wytwarzania energii cieplnej z energii promieniowania słonecznego,

- c) magazynów energii innych niż magazynów energii elektrycznej, jeżeli będą sprzężone z urządzeniami, o których mowa w lit. b,
 - d) pomp ciepła jeżeli będą sprzężone z urządzeniami, o których mowa w lit. a,
 - e) systemów zarządzania przepływami energii, jeżeli będą sprzężone z urządzeniami, o których mowa w lit. a–d;
- 2) operacja zakłada, że, w przypadku zakupu PV, obligatoryjnie zostanie podłączony magazyn energii elektrycznej, a pojemność wyrażona w kilowatogodzinach (kWh) będzie nie mniejsza niż iloczyn mocy zainstalowanej elektrycznej PV wyrażonej w kilowatach (kW) i przelicznika wynoszącego 0,5;
 - 3) operacja będzie usytuowana na gruntach rolnych zabudowanych lub gruntach graniczących z tymi gruntami;
 - 4) do WOPP dołączono projekt PV spełniający warunki określone w załączniku do niniejszych wytycznych.
7. W obszarze C pomoc przyznaje się jeżeli:
- 1) operacja dotyczy w szczególności:
 - a) docieplenia ścian zewnętrznych,
 - b) docieplenia dachu lub stropu,
 - c) zakupu świetlików dachowych,
 - d) docieplenia podłóg,
 - e) zakupu okien lub drzwi zewnętrznych, lub bram wjazdowych,
 - f) zakupu kotłów na biomasę z wyłączeniem kotłów do spalania słomy,
 - g) zakupu instalacji do odzyskiwania ciepła,
 - h) zakupu systemów energooszczędnego oświetlenia w technologii LED,
 - i) zakupu systemów monitoringu i zarządzania energią;
 - 2) operacja dotyczy wyłącznie budynków gospodarstw rolnych (tj. budynki lub budowle wykorzystywane do produkcji rolnej, w tym przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, takie jak budynki do przygotowania produktów rolnych do sprzedaży, budynki inwentarskie dla zwierząt gospodarskich, pieczarkarnie, chłodnie, budynki do przechowywania owoców i warzyw w tym w kontrolowanej atmosferze, magazyny oczyszczania i suszenia nasion, budynki związane z rolniczym handlem detalicznym lub sprzedażą bezpośrednią lub dostawami bezpośrednimi, szklarnie, budynki zaplecza gospodarstwa rolnego w tym budynki wielofunkcyjne służące

produkcji rolnej), oraz w każdym z tych budynków lub budowli zapewni redukcję wskaźnika EK o co najmniej 30% i wskaźnika EP o co najmniej 30%;

- 3) do WOPP dołączono projekt termomodernizacji spełniający warunki określone w załączniku do niniejszych wytycznych.

IV.2. Kryteria wyboru operacji

1. W obszarze A jeżeli:

- 1) wnioskodawca prowadził w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu naboru, produkcję zwierząt gospodarskich, a liczba tych zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie w tym okresie, obliczana w kalkulatorze opracowanym przez ARiMR, w przeliczeniu na DJP wynosi:
 - a) powyżej 200 – przyznaje się 6 punktów,
 - b) powyżej 100 i nie więcej niż 200 – przyznaje się 4 punkty,
 - c) co najmniej 50 i nie więcej niż 100 – przyznaje się 2 punkty;
- 2) w dniu złożenia WOPP wnioskodawca prowadzi produkcję ekologiczną – przyznaje się 2 punkty;
- 3) operacja będzie realizowana na obszarach chronionych – przyznaje się 1 punkt;
- 4) w dniu złożenia WOPP wnioskodawca jest młodym rolnikiem – przyznaje się 2 punkty;
- 5) określony w projekcie biogazowni udział nawozów naturalnych pochodzących z własnego gospodarstwa do produkcji biogazu rolniczego w łącznej ilości wszystkich stosowanych substratów stanowi:
 - a) powyżej 50% nominalnego zapotrzebowania biogazowni rolniczej – przyznaje się 4 punkty,
 - b) co najmniej 20% i nie więcej niż 50% nominalnego zapotrzebowania biogazowni rolniczej – przyznaje się 2 punkty.

2. W obszarze B jeżeli:

- 1) wnioskodawca prowadził w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu naboru, produkcję zwierząt gospodarskich, a liczba tych zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie

- w tym okresie, obliczana w kalkulatorze opracowanym przez ARiMR, w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 5 – przyznaje się 4 punkty;
- 2) w dniu złożenia WOPP wnioskodawca prowadzi produkcję ekologiczną – przyznaje się 2 punkty;
 - 3) operacja będzie realizowana na obszarach chronionych – przyznaje się 1 punkt;
 - 4) w dniu złożenia WOPP wnioskodawca jest młodym rolnikiem – przyznaje się 2 punkty;
 - 5) wnioskodawcy nie przyznano pomocy na zakup PV w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” lub „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – przyznaje się 3 punkty;
 - 6) sprawność PV wynosi:
 - a) powyżej 21% – przyznaje się 3 punkty,
 - b) powyżej 18% i nie więcej niż 21% – przyznaje się 2 punkty,
 - c) nie więcej niż 18% – przyznaje się 1 punkt;
 - 7) sprawność optyczna kolektorów słonecznych wynosi:
 - a) powyżej 80 % – przyznaje się 3 punkty,
 - b) powyżej 70% i nie więcej niż 80% – przyznaje się 2 punkty,
 - c) nie więcej niż 70% – przyznaje się 1 punkt.
3. W obszarze C jeżeli:
- 1) wnioskodawca prowadził w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu naboru, produkcję zwierząt gospodarskich, a liczba tych zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie w tym okresie, obliczana w kalkulatorze opracowanym przez ARiMR, w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 5 – przyznaje się 4 punkty;
 - 2) w dniu złożenia WOPP wnioskodawca prowadzi produkcję ekologiczną – przyznaje się 2 punkty;
 - 3) operacja będzie realizowana na obszarach chronionych – przyznaje się 1 punkt;
 - 4) w dniu złożenia WOPP wnioskodawca jest młodym rolnikiem – przyznaje się 2 punkty;

- 5) operacja zostanie przeprowadzona w sposób kompleksowy, czyli docieplenie budynków gospodarstw rolnych będzie połączone z montażem lub modernizacją instalacji do odzyskiwania ciepła z tych budynków lub instalacji centralnego ogrzewania lub źródłem ciepła w tym współpracującym z OZE lub kompleksową wymianą lub modernizacją oświetlenia na energooszczędne w technologii LED – przyznaje się 3 punkty;
 - 6) w ramach operacji w gospodarstwie zostaną zlikwidowane wszystkie źródła ciepła wykorzystujące kopalne paliwo stałe przez ich zezłomowanie i będą zastąpione kotłem na biomasę, nie później niż do złożenia WOP – przyznaje się 2 punkty;
 - 7) w budynkach gospodarstw rolnych objętych dofinansowaniem wykorzystywany będzie system monitoringu i zarządzania energią – przyznaje się 1 punkt.
4. Pomoc może być przyznana na operacje, które uzyskały co najmniej 6 punktów.
 5. W przypadku operacji, które uzyskały taką samą liczbę punktów, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje kwota wnioskowanej pomocy, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja z niższą wnioskowaną kwotą pomocy.
 6. W przypadku operacji, które uzyskały taką samą liczbę punktów i mają taką samą wnioskowaną kwotę pomocy, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje wcześniejsza data i godzina złożenia WOPP.

V. Wyplata pomocy

1. Warunki dotyczące wypłaty pomocy zostały określone w wytycznych podstawowych, z tym że warunek wypłaty pomocy określony w wytycznych podstawowych w podrozdziale IX.1 ust. 2 pkt 3 nie dotyczy kryteriów określonych w podrozdziale IV.2 ust. 1 pkt 1 i 5, podrozdziale IV.2 ust. 2 pkt 1 oraz podrozdziale IV.2 ust. 3 pkt 1 niniejszych wytycznych.
2. Ponadto pomoc wypłacana jest jeżeli:
 - 1) złożenie WOP nastąpi w terminie nie później niż:
 - a) 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy – w przypadku operacji realizowanych w dwóch etapach, przy czym złożenie wniosku o płatność pośrednią nastąpi nie później niż 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy,

- b) 24 miesiące od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy – w przypadku operacji realizowanych w jednym etapie;
- 2) wnioskodawca prowadzi produkcję zwierzęcą – w przypadku otrzymania punktów za kryteria wyboru, o których mowa w podrozdziale IV.2 ust. 1 pkt 1, podrozdziale IV.2 ust. 2 pkt 1 oraz podrozdziale IV.2 ust. 3 pkt 1;
- 3) do WOP dołączone jest świadectwo charakterystyki energetycznej sporządzone po zakończeniu realizacji operacji – w obszarze C;
- 4) operacja została zrealizowana w budynku, którego pokrycie dachu nie jest wykonane z wykorzystaniem wyrobów zawierających azbest – w obszarach B i C.

VI. Zobowiązania w okresie związania celem

1. Zobowiązania w okresie związania celem zostały określone w wytycznych podstawowych, z tym że zobowiązanie określone w wytycznych podstawowych w rozdziale XI. ust. 1 pkt 7 w zakresie utrzymania warunków, z tytułu których przyznano beneficjentowi punkty nie dotyczy kryteriów określonych w podrozdziale IV.2 ust. 1 pkt 1 i 5, podrozdziale IV.2 ust. 2 pkt 1 oraz podrozdziale IV.2 ust. 3 pkt 1 niniejszych wytycznych.
2. Ponadto beneficjent zobowiązany jest do prowadzenia produkcji zwierzęcej w przypadku otrzymania punktów za kryteria wyboru, o których mowa w podrozdziale IV.2 ust.1 pkt 1, podrozdziale IV.2 ust. 2 pkt 1 oraz podrozdziale IV.2 ust. 3 pkt 1.

Załącznik – Wymagania dotyczące projektu biogazowni, projektu PV i projektu termomodernizacji

1. Projekt biogazowni powinien zawierać co najmniej:

- 1) plan zabudowy gospodarstwa wraz z usytuowaniem urządzeń do wytwarzania energii z biogazowni rolniczej, istniejących lub planowanych do wykonania oraz innych zainstalowanych urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej z OZE w przypadku gdy beneficjent posiada takie urządzenia;
- 2) wskazanie zużycia energii elektrycznej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WOPP wynikające z faktur lub innych dokumentów wydanych przez OSD, potwierdzających faktyczne zużycie energii elektrycznej, a w przypadku wnioskodawcy prowadzącego działalność rolniczą w gospodarstwie przez okres krótszy niż 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WOPP, wskazanie zużycia energii elektrycznej od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie;
- 3) wskazanie mocy zainstalowanej elektrycznej istniejących urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z OZE, w podziale na budynki mieszkalne jednorodzinne oraz pozostałe budynki w gospodarstwie, w przypadku gdy wnioskodawca posiada takie urządzenia;
- 4) parametry techniczne planowanej do wykonania biogazowni rolniczej, w tym:
 - a) rodzaj i moc instalacji,
 - b) szacunkowe roczne zapotrzebowanie na substraty, w tym szacowane procentowe pokrycie tego zapotrzebowania przez nawozy naturalne pochodzące z gospodarstwa wnioskodawcy;
- 5) rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie planowanego przedsięwzięcia, na realizację którego nie jest wymagane uzyskanie pozwolenie na budowę lub projekt budowlany w przypadku gdy pozwolenie na budowę jest wymagane.

2. Projekt PV powinien zawierać co najmniej:

- 1) plan zabudowy gospodarstwa sporządzony na kopii mapy zasadniczej albo mapy ewidencyjnej wraz z usytuowaniem PV oraz magazynów energii elektrycznej lub pomp ciepła, istniejących lub planowanych do wykonania oraz innych zainstalowanych urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej z OZE w przypadku gdy wnioskodawca posiada takie urządzenia;

- 2) wskazanie zużycia energii elektrycznej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WOPP wynikające z faktur lub innych dokumentów wydanych przez OSD, potwierdzających faktyczne zużycie energii elektrycznej, a w przypadku wnioskodawcy prowadzącego działalność rolniczą w gospodarstwie przez okres krótszy niż 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WOPP, wskazanie zużycia energii elektrycznej od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie;
 - 3) wskazanie mocy zainstalowanej elektrycznej istniejących urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z OZE, w podziale na budynki mieszkalne jednorodzinne oraz pozostałe budynki w gospodarstwie w przypadku gdy wnioskodawca posiada takie urządzenia, w przypadku instalacji PV;
 - 4) parametry techniczne planowanych do wykonania PV, w tym ich sprawność wyrażoną w procentach, a także, w przypadku instalacji pomp ciepła, parametry techniczne pomp ciepła, w tym ich rodzaj i moc oraz zapotrzebowanie na energię cieplną w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych oraz w pozostałych budynkach w gospodarstwie;
 - 5) pojemność (kWh) istniejących oraz planowanych do wykonania magazynów energii elektrycznej;
 - 6) określenie doboru mocy planowanych do wykonania PV oraz magazynów energii lub pomp ciepła na podstawie zużycia energii elektrycznej wynikającej z przedstawionych dokumentów, o których mowa w pkt 2, z uwzględnieniem urządzeń, o których mowa w pkt 3, oraz zainstalowania pomp ciepła, w podziale na budynki mieszkalne jednorodzinne oraz pozostałe budynki w gospodarstwie,
 - 7) rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie planowanego przedsięwzięcia, na realizację którego nie jest wymagane uzyskania pozwolenia na budowę lub projekty budowlane w przypadku gdy pozwolenia na budowę są wymagane.
3. Projekt termomodernizacji powinien zawierać co najmniej:
- 1) plan zabudowy gospodarstwa wraz z rozmieszczeniem na nim istniejących budynków i budowli, w szczególności zaznaczeniem budynków w których zostanie przeprowadzona termomodernizacja i usprawnienia instalacyjne budynków gospodarstw rolnych;
 - 2) opis techniczny obejmujący co najmniej:

- a) podstawę opracowania (np.: posiadanej dokumentacji technicznej, dokumentacji architektoniczno–budowlanej, wizja lokalna, projekt inwentaryzacji stanu dotychczasowego budynku),
 - b) świadectwo charakterystyki energetycznej przed realizacją operacji,
 - c) zakres robót dla realizacji operacji,
 - d) zalecane materiały do wykonania termomodernizacji,
 - e) planowane do montażu usprawnienia instalacyjne budynków gospodarstw rolnych;
- 3) planowana minimalna do osiągnięcia redukcja wskaźnika EK i wskaźnika EP po zakończeniu realizacji operacji w ramach obszaru C, które dla tej interwencji nie mogą być niższe niż 30%;
- 4) rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie planowanego przedsięwzięcia, na realizację którego nie jest wymagane uzyskania pozwolenie na budowę lub projekty budowlane w przypadku gdy pozwolenia na budowę są wymagane.
4. Projekt biogazowni lub projekt PV powinien zostać sporządzony przez:
- 1) instalatora, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy o OZE, wpisanego do rejestru certyfikowanych instalatorów, o którym mowa w art. 158 ust. 1 pkt 1 tej ustawy albo
 - 2) osobę zajmującą się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, która posiada kwalifikacje potwierdzone świadectwem, o którym mowa w art. 54 ustawy prawo energetyczne, albo
 - 3) osobę posiadającą uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych, o której mowa w art. 15a ust. 22 lub 23 ustawy prawo budowlane.
5. Projekt termomodernizacji powinien zostać sporządzony przez osobę wpisaną do rejestru, o którym mowa w art. 31 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków.